

Sygn. akt: I C 121/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 października 2020 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Anna Wołujewicz
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Joanna Mucha

po rozpoznaniu w dniu 21 października 2020 roku w Człuchowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko M. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego M. S. na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę 7.337,68zł (siedem tysięcy trzysta trzydzieści siedem złotych sześćdziesiąt osiem groszy) wraz z odsetkami umownymi w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie liczonymi od kwoty:

a) 8.337,68zł (osiem tysięcy trzysta trzydzieści siedem złotych sześćdziesiąt osiem groszy) od dnia 22 grudnia 2019 roku do 7 lutego 2020 roku,

b) 7.637,68zł (siedem tysięcy sześćset trzydzieści siedem złotych sześćdziesiąt osiem groszy) od dnia 8 lutego 2020 roku do 4 maja 2020 roku,

c) 7.337,68zł (siedem tysięcy trzysta trzydzieści siedem złotych sześćdziesiąt osiem groszy) od dnia 5 maja 2020 roku do 29 października 2020 roku,

2. umarza postępowanie co do kwoty 1.000zł (tysiąc złotych),

3. należność zasądzoną w punkcie 1 (pierwszym) wyroku wraz z odsetkami, tj. kwotę 8.117,62zł (osiem tysięcy sto siedemnaście złotych sześćdziesiąt dwa grosze) rozkłada na 21 miesięcznych rat, 20 rat w wysokości 400zł (czteryście złotych) każda rata i ostatnia 21 rata w wysokości 117,62zł (sto siedemnaście złotych sześćdziesiąt dwa grosze), płatnych do 15-tego dnia każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego od tego, w którym niniejszy wyrok się uprawomocni, z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie nieuiszczenia poszczególnych rat w terminie, od dnia wymagalności każdej raty do dnia zapłaty, z tym że opóźnienie w zapłacie którejkolwiek z rat spowoduje wymagalność całego nieuiszczonego roszczenia,

4. w pozostałym zakresie powództwo oddala,

5. nie obciąża pozwanego M. S. kosztami procesu.

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B. wniósł przeciwko M. S. pozew o zapłatę kwoty 17.208,68 zł z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 22 grudnia 2019 roku do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż w dniu 12 marca 2019 roku pozwany zobowiązał się – poprzez podpisanie weksła – do zapłaty w dniu 21 grudnia 2019 roku kwoty 18.008,68 zł. Powód podkreślił, iż w dniu 21 listopada 2019 roku wezwał pozwanego do wykupu weksła, jednak on dokonał wpłaty tylko w wysokości 800 zł. Poinformowano również, że został wystawiony weksel na zabezpieczenie zwrotu całego zadłużenia z tytułu pożyczki udzielonej przez powoda na podstawie umowy pożyczki gotówkowej nr (...) z dnia 12 marca 2019 r. Wyjaśniono, że na dochodzoną pozewem należność składa się suma pozostałych do zapłaty rat pożyczki oraz należne maksymalne odsetki za opóźnienie liczone zgodnie z art. 481§ 2 k.c. za każdy dzień opóźnienia w płatności każdej z rat. Powód wyjaśnił również, że roszczenie stało się wymagalne w dniu 22 grudnia 2019 r.

W dniu 10 lutego 2020 r. stwierdzono brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, albowiem powód dochodził w niniejszej sprawie należności z tytułu weksła. Oprócz żądania sumy wekslowej powód domagał się zasądzenia odsetek umownych przekraczających ustawowe odsetki za opóźnienie na podstawie weksła niezawierającego zastrzeżeń o odsetkach. W związku z powyższym brak było podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

Pozwany M. S. przyznał, że z powodu niezapłaconej raty wypowiedziano mu przedmiotową umowę, w związku z czym w następnym miesiącu kazano mu spłacić cały kredyt, lecz on nie miał takiej możliwości. Wyjaśnił, że zawierał umowę pożyczki na kwotę 8.000zł, na 36 miesięcy, a rata wynosiła 600zł. Nie pamiętał jakie były koszty tej umowy. Wyjaśnił, że nie spłacił rat ponieważ ma

dwudziestoosmioletniego, chorego na schizofrenię syna, w związku z czym musiał przeznaczyć pieniądze na jego leczenie. Podkreślił, że próbował uzyskać pożyczkę w banku, ale mu się to nie udało. Podkreślał również, że nie uchyła się od spłaty, próbował porozumieć się z powodem, jednakże teraz w pracy jest ciężko, ponieważ pracownicy otrzymują o 20% mniej wynagrodzenia. Chciał płacić mniejszą ratę, ale powoda to nie interesowało. Podkreślał, że chciał z pożyczkodawcą dojść do porozumienia, jednakże nie wyraził na nie zgody. Zaproponował powodowi raty w wysokości 800 zł. i wówczas nie skierują sprawy do Sądu. Jednakże pomimo to, że zapłacił w styczniu i lutym raty w wysokości po 800zł, to i tak dostał wezwanie z Sądu.

Na rozprawie w dniu 29 lipca 2020 wskazał, że przyjeżdżał do niego jakiś pan z windykacji i ciągle mu mówił, że ma jakieś koszty sądowe do zapłaty. Stwierdził również, że cały czas spłaca zadłużenie także w czasie procesu. Zgłosił wniosek aby z powodu jego obecnie trudnej sytuacji rozłożyć mu świadczenie na raty po 300 zł miesięcznie. Wyjaśnił, że pracuje, ma wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł., mieszka z żoną, która ma minimalne wynagrodzenie w wysokości 1900 zł. oraz z synem. Ma również zajęcie komornicze. Wyjaśnił również, że nie miał świadomości, że zawierał umowę "Twój pakiet" i nie wiedział co ten pakiet oznacza. Podkreślał, że prosił o zmniejszenie raty, napisał list, jednaki nie dostał zgody. Wyjaśniał również, że kontakt z firmą powodową to był kontakt z windykatorem, który przyjeżdżał raz w miesiącu, bądź raz na 1,5 miesiąca bądź raz co 2 miesiące. Od niego uzyskał informację, że nie ma możliwości zmniejszenia raty, że nie może być płatność mniejsza niż wskazana w umowie, że będą koszty ale nie aż takie wysokie. Podkreślał również, że przedstawiciel firmy, przy zawieraniu umowy poinformował pozwanego tylko o wysokości raty. Przyznał także, że powierzchownie przeczytał umowę, albowiem tych wszystkich dokumentów było sporo.

Na rozprawie w dniu 21 października 2020 stwierdził, że jak przestał płacić to nie dostawał żadnych pism, były tylko telefony, a następnie dostał wypowiedzenie umowy, nie dostał pisemnego wezwania do zapłaty przed wypowiedzeniem. Podczas rozmów telefonicznych uzyskiwał informację, że jeżeli nie ureguluje należności w terminie

to wypowiedzą mu umowę. Z uwagi jednak na fakt, że proponowano mu krótki okres na uregulowanie należności np. do końca tygodnia, albo natychmiast, albo na drugi dzień, spłata ta nie była możliwa. Podkreślał, że nie próbowano z nim ustalać terminu spłaty. Jak był złożony pozew to zażądano od niego spłaty po 800zł

miesięcznie, ale te wszystkie propozycje były na telefon, nie wyjaśniano mu skąd kwota 800zł. Według pozwanego koszty tego kredytu są bardzo duże. Pozwany wyjaśniał także, że nie stać go było na taką kwotę, ale i tak wpłacił 800zł z trzy razy. Ostatecznie pozwany stwierdził, że z uwagi na swoją obecną sytuację maksymalnie może płacić po 400zł miesięcznie.

W piśmie procesowym z dnia 8 lipca 2020 r. powódka przyznała, że pozwany w toku sprawy zapłacił na jej rzecz kwotę 1000 zł., w tym zakresie cofnęła pozew ze zrzeczeniem się roszczenia i wniosła o umorzenie postępowania w tej części.

Podkreślała, że dochodzi roszczenia na podstawie podpisanego przez pozwanego weksla, który jest prawnym zabezpieczeniem spłaty pożyczki, w związku z czym strona powodowa nie ma obowiązku wykazywać w jego treści stosunku podstawowego, który weksel zabezpiecza. Jej zdaniem nie ma również obowiązku załączać umowy ani deklaracji wekslowej, gdyż zobowiązanie wekslowe jest zobowiązaniem abstrakcyjnym, także w wypadku weksla gwarancyjnego, a dochodzący z weksla winien jedynie legitymować się dokumentem wekslowym.

Powódka wyjaśniła, że umowa pożyczki stanowi umowę o kredyt konsumencki w rozumieniu art. 3 ust 1 oraz ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim, że przedmiotowa umowa uwzględnia zmiany wprowadzone do ustawy o kredycie konsumenckim w dniu 11 marca 2016 roku, w szczególności treść art. 36a określającego maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu. Według powódki ww. zmiana ustawy o kredycie konsumenckim, podyktowana dobrem konsumenta, jasno określiła limit maksymalnych kosztów pozaodsetkowych kredytu (pożyczki) i powódka do tych limitów się stosuje. Pozakodeksowe koszty kredytu to wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek. W zakres kosztów kredytu wchodzi takie opłaty jak prowizja, przedłużenie terminu spłaty, rozpatrzenie wniosku, zapłata za obsługę domową i ewentualnie ubezpieczenie kredytu. Ustawa o kredycie konsumenckim ustala, że maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru wskazanego w art. 36a ust. 1 u.k.k., na który składa się stała wartość (25% całkowitej kwoty kredytu) oraz wartość zmienna, uzależniona od czasu kredytowania (30% w skali roku). Jednocześnie pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu. W rezultacie, dozwolone ustawą pozaodsetkowe koszty kredytu oscylują pomiędzy 25% a 100% w całym okresie kredytowania. Koszty w powyższej wysokości, a więc łączna wysokość prowizji, opłaty

przygotowawczej oraz wynagrodzenia za usługę „Twój Pakiet” zawarte w przedmiotowej umowie pożyczki, ustawodawca uznał za maksymalne, a więc za dozwolone prawem i tym samym uzasadnione kosztem i ryzykiem prowadzenia instytucji finansowej. Oznacza to zatem, że przedmiotowa umowa pożyczki respektuje powyższe prokonsumenckie ograniczenia.

Według strony prowizja za udzielenie pożyczki stanowi część składową świadczenia głównego, co do obowiązku spłaty którego pożyczkobiorca zobowiązał się umową. Zdaniem powódki wynagrodzenie w tym wypadku jest zapłatą za korzystanie z cudzego dobra, odpłatą za to, że druga strona udostępnia kapitał do korzystania na określony czas, z drugiej jednak strony formą odpłaty za niemożność korzystania z nich przez pożyczkodawcę. Zdaniem strony doliczona do kwoty udzielonej pożyczki prowizja stanowi umowne wynagrodzenie za możliwość skorzystania przez pożyczkobiorcę ze środków finansowych pożyczkodawcy, a tym samym stanowi część składową świadczenia głównego, co do obowiązku spłaty, którego pożyczkobiorca zobowiązał się umową. Zdaniem powódki jest to świadczenie główne stron, które zostało w sposób jasny sformułowany, a tym samym nie może zostać uznane za niedozwoloną klauzulę umowną. Uzasadniając koszt o płaty przygotowawczej, to powódka wskazała, że naliczana jest ona jako koszt związany z przygotowaniem umowy, w tym zgromadzeniem koniecznych dokumentów i dokonaniem weryfikacji zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, uruchomieniem środków.

Co do usługi „Twój Pakiet” to według powódki jest to możliwość skorzystania z odroczenia rat pożyczki lub ich czasowego obniżenia, przyspieszonej wypłaty pożyczki oraz pakietu powiadomień klienta, szczegółów opisanych w

umowie. Przy czym „Twój Pakiet” stanowi fakultatywny element umowy pożyczki, a opłata z tytułu wyboru „Twojego Pakietu” jest pobierana tylko i wyłącznie od konsumentów, którzy wyrazili na to zgodę we wniosku. Innymi słowy, w sytuacji gdy konsument nie podejmuje decyzji o wyborze „Twojego Pakietu”, powód nie pobiera od konsumenta przedmiotowej opłaty. Powyższa okoliczność wynika wprost z treści umowy pożyczki. Umowa pożyczki w żadnym postanowieniu nie przewiduje ani obowiązku zakupu „Twojego Pakietu” ani automatycznej zgody konsumenta na wybór „Twojego Pakietu”. Zgodnie z umową pożyczki, pożyczkobiorca, który zdecydował się na wybór „Twojego Pakietu” jako elementu umowy pożyczki, ma do dyspozycji dodatkowe udogodnienia, w tym możliwość skorzystania z odroczenia bądź

obniżenia rat pożyczki, po spełnieniu następujących warunków: (1) złożył pożyczkodawcy pisemną dyspozycję, (2) spłacił co najmniej dwie pierwsze raty oraz (3) pożyczkobiorca nie opóźnił się ze spłatą którejkolwiek z dotychczasowych rat. Powyższe kryteria uzależniające możliwość skorzystania z „Twojego Pakietu” zostały sformułowane w sposób jasny, transparentny, a ich spełnienie nie jest związane z żadnymi nieuzasadnionymi trudnościami ani kosztami po stronie pożyczkobiorcy.

Zdaniem strony powodowej pozaodsetkowe koszty zawarte w przedmiotowej umowie pożyczki są zgodne z obowiązującym prawem, a ich naliczanie nie można uznać za błędną lub niezgodną z obowiązującym stanem prawnym praktykę.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 12 marca 2019 r. pozwany M. S. podpisał z powódką (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Dodatkowo, na zabezpieczenie zwrotu pożyczki udzielonej w ramach przedmiotowej umowy, złożył weksel in blanco, upoważniając pożyczkodawcę do wypełnienia weksla m.in. gdy opóźnienie w płatności kwoty równej wartości jednej pełnej raty przekroczy 30 dni, po uprzednim wezwaniu do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania. Zgodnie z umową strony ustaliły, że pozwany będzie spłacał zobowiązanie wynikające z ww. umowy w ratach, płatnych co miesiąc w wysokości 580 zł. Przy czym pierwsza rata miała być zapłacona do 22 kwietnia 2019 r., a ostatnia rata do 22 marca 2022 r. Przy zawieraniu umowy pozwany nie był informowany na czym polega wykupiony tzw. Twój Pakiet”.

bezsporne ponadto dowód weksel złożony w depozycie Sądu Rejonowego w Czulchowie – odpis k. 3, deklaracja wekslowa k. 5, umowa k. 52-54 harmonogram spłat k. 55

Do czerwca 2019 r. pozwany regularnie spłacał raty wynikające z umowy, zgodnie z harmonogramem. Następnie w miesiącu lipcu nie dokonał żadnej wpłaty, jednakże w sierpniu 2019 r. wpłacił dwie raty, jedną w wysokości 600 zł., a drugą w wysokości 500 zł. Następnie w miesiącu grudniu wpłacił 800 zł., w lutym 2020 r. 700 zł, w dniu 30 kwietnia 2020 r. – 300 zł, a w maju 2020 r. - 300 zł. W dniu 8 października 2020 r. wpłacił 400 zł.

W związku z powyższym powódka wypowiedziała pozwanemu umowę pożyczki.

bezsporne, ponadto dowód: harmonogram wpłat k. 57, wypowiedzenie, k. 46 potwierdzenie wysłania korespondencji k. 47-50, k. 52-55, wezwanie do zapłaty k. 51, potwierdzenie wpłaty k.39-41, k. 74

Pozwany M. S. w związku z przedmiotową umową, na poczet zobowiązania wpłacił łącznie kwotę 5.400 złotych.

bezsporne, ponadto harmonogram wpłat k. 57, potwierdzenie wpłaty k.39-41, k. 74

Pozwany M. S. prowadzi gospodarstwo domowe wspólnie z żoną. Mieszka z nimi dwudziestoosmioletni, chory na schizofrenię syn, który aktualnie nie otrzymuje żadnych świadczeń. W związku z chorobą syna znaczne środki finansowe rodzina pozwanego musi przeznaczyć na jego leczenie. W celu uzyskania funduszy pozwany próbował uzyskać pożyczkę w banku, jednakże otrzymał decyzję odmowną. Z uwagi na sytuację związaną z pandemią wirusa Covid 19 w firmie pozwanego pracownicy otrzymują o 20% mniej wynagrodzenia. W związku z pogorszeniem się

sytuacji rodzinnej i finansowej pozwany starał się u powódki o zmniejszenie raty, jednakże nie wyraziła ona zgody. Zaproponowała powodowi raty w wysokości 800 zł.

Pozwany M. S. pracuje, ma wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł., żona pozwanego otrzymuje minimalne wynagrodzenie w wysokości 1900 zł. Syn nie otrzymuje aktualnie żadnych świadczeń.

bezsporne, ponadto por. wyjaśnienia pozwanego protokół z dnia: 3 czerwca 2020 r., z dnia 29 lipca 2020, z dnia 21 października 2020.

Sąd zważył co następuje:

W niniejszej sprawie powód wywodził swoje roszczenie z weksła, który zabezpieczał wierzytelności związane z zawartą w dniu 12 marca 2019 roku umową pożyczki. Roszczenie powstało w związku z niewywiązaniem się przez pozwanego z zobowiązania. Wskazać należy, że pozwany uznał co do zasady roszczenie, usprawiedliwiając brak spłaty swoją sytuacją rodzinną i majątkową.

Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. W niniejszej sprawie w ocenie Sądu powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Przedmiotem powództwa było roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwanego występującego jako konsument.

Podkreślić należy, że powód dochodził swoich roszczeń w oparciu o weksel i związane z tym unormowania. Według powoda weksel stanowił zabezpieczenie spłaty pożyczki, był on wystawiony in blanco nie na zlecenie, a zasady wypełnienia weksła regulowała deklaracja wekslowa. Zgodnie z deklaracją wekslową pożyczkodawca został upoważniony do wypełnienia weksła wyłącznie na sumę odpowiadającą zadłużeniu pożyczkobiorcy wobec pożyczkodawcy wynikającemu z umowy pożyczki.

Nadmienić należy, że przedmiotowy weksel był wystawiony przez pozwanego in blanco nie na zlecenie. Na mocy art. 9 Prawa wekslowego wystawca weksła odpowiada za przyjęcie i za zapłatę weksła. Zgodnie z art. 10 w/w ustawy jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

Nie budzi wątpliwości, że wręczeniu weksła in blanco towarzyszy porozumienie dotyczące uzupełnienia weksła. Istnienie porozumienia co do uzupełnienia weksła jest obligatoryjne, związane jest z wystawieniem i wydaniem weksła in blanco. Z brzmienia ww. art. 10 wynika konieczność istnienia porozumienia stron. Jeżeli wystawca wydał weksel in blanco, to tym samym upoważnił otrzymującego weksel do wypełnienia go zgodnie z umową. W wyniku wypełnienia weksła in blanco częściowo niezgodnie z porozumieniem na niekorzyść osoby na nim podpisanej, osoba ta może stać się zobowiązana wekslowo w granicach, w których tekst weksła odpowiada porozumieniu – deklaracji wekslowej (por. SN z 26.1.2001 r., II CKN 25/00). W orzecznictwie powszechnie przyjmuje się, że w razie naruszenia uprawnienia do uzupełnienia weksła in blanco przez wpisanie wyższej sumy od kwoty wierzytelności, dla której zabezpieczenia weksel in blanco został wręczony, osoba na nim podpisana staje się zobowiązana wekslowo w granicach w jakich tekst weksła jest zgodny z upoważnieniem (por. wyr. SN z 22.6.2006 r., V CSK 70/06, OSNC 2007, Nr 4, poz. 59; SN z 1.12.2010 r., I CSK 181/10, L.)

Podkreślić należy, że zobowiązanie z weksła staje się abstrakcyjne dopiero wtedy, gdy zostanie on puszczony w obieg i nabędzie go osoba trzecia. Wówczas, wobec osoby trzeciej (działającej w dobrej wierze), nie można podnosić zarzutów dotyczących stosunku prawnego będącego podstawą weksła. Ponadto należy wskazać, że zgodnie z art. 41 ust 1 ustawy o kredycie konsumenckim ustawodawca

dopuszczając samą możliwość wystawiania weksli i czeków przez konsumenta, wprowadził zarazem unormowania zapobiegające skutkom przeniesienia praw wynikających z tych papierów wartościowych na osobę trzecią. Weksel zabezpieczający kredyt konsumencki nie może być źródłem zobowiązania abstrakcyjnego, a tym samym powód ma obowiązek wskazać dowody na istnienie i wysokość zobowiązania wekslowego.

Podkreślić należy, że pozwany występował jako konsument. Zarówno normy prawa wspólnotowego chronią praw konsumentów, ale także polski ustawodawca wprowadził szczególną ochronę tej grupy uczestników obrotu cywilnego jako słabszej strony stosunków zobowiązaniowych, zapewniając im ochronę przed stosowaniem (przez silniejszego przedsiębiorcę, profesjonalnie działającego w obrocie) postanowień kształtujących ich prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami i wywierający szkodliwy wpływ na ich interesy. Ustawodawca wprowadził szczególne regulacje prawne chroniące konsumenta. Powyższe wynika zarówno z art. 76 Konstytucji RP, zgodnie z którym władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi jak i przepisów ustawowych. **Zgodnie z prawem unijnym TSUE** (por. wyr. Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z dnia 13 września 2018 r. (C-176/17), Sąd ma obowiązek zbadać czy **w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub inne postanowienia naruszające prawa konsumentów.**

W niniejszej sprawie powód wniósł pozew o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym na podstawie art. 485 § 2 k.p.c. Następnie w dniu 10 lutego 2020 r. przewodniczący stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, w związku z czym sprawę skierowano do postępowania zwykłego (por. k. 14). Wówczas już strona powodowa uzyskała informację, że jej twierdzenia zawarte w pozwie jak i dowody nie stanowią podstawy - zdaniem Sądu - do wydania nakazu zapłaty.

W ocenie Sądu nie budzi wątpliwości, że pozwany posiada status konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c., zaś powódka jest podmiotem zawodowo trudniącym się udzielaniem kredytów konsumenckich, a przedmiotem powództwa roszczenie wekslowe wynikające z umowy pożyczki, która została zawarta przez pozwanego występującego jako konsument. Jak powyżej wskazano Sąd ma obowiązek zbadać czy w umowach z konsumentami nie występują niedozwolone klauzule umowne lub

inne postanowienia naruszające prawa konsumentów. W ocenie Sadu nie budzi wątpliwości, że Sąd ma obowiązek w procesie wekslowym z udziałem konsumenta badać stosunek podstawy łączący strony, nawet bez zarzutu strony pozwanej. Nie budzi również wątpliwości, że aby skutecznie dochodzić roszczenia z weksla będącego pierwotnie wekslem in blanco stanowiącym zabezpieczenie innych roszczeń między stronami, konieczne jest przedłożenie zarówno weksla oraz wykazanie, że między stronami istniało porozumienie (deklaracja – umowa - wekslowa), upoważniająca stronę otrzymującą weksel do jego wypełnienia i określające warunki dokonania tej czynności. Powódka jako strona stosunku podstawowego, winna przedstawić deklarację wekslową i wskazać na okoliczności decydujące o jego wypełnieniu zgodnie z zawartą deklaracją. Abstrakcyjność zobowiązania z weksla in blanco między stronami stosunku podstawowego ma bowiem osłabiony charakter i uwzględnia funkcję tego weksla jako formy zabezpieczenia roszczenia ze stosunku podstawowego. Konsekwencje z tego płynące winny być przy tym przestrzegane szczególnie, gdy stroną stosunku podstawowego dającą zabezpieczenie jest konsument.

Zgodnie z treścią art. 41 ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, dopuszczalne jest zabezpieczenie udzielonej pożyczki wekslem własnym bez możliwości indosowania. Celem tej regulacji jest ograniczenie ekonomicznych funkcji weksla wyłącznie do roli zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego, wykluczając możliwość przenoszenia wynikających z niego praw (por. Komentarz do art. 41 ustawy o kredycie konsumenckim pod red. K. Osajdy, Legalis).

W związku z powyższym, biorąc pod uwagę, że weksel zabezpieczający kredyt konsumencki, nie może być źródłem zobowiązania abstrakcyjnego (nie może być indosowany), a zatem powód winien wskazać dowody na istnienie i wysokość zobowiązania wekslowego zgodnie z ogólnymi regułami dowodzenia określonymi w art. 6 k.c.

Na mocy art. 29 ww. ustawy o kredycie konsumenckim umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta w formie pisemnej, chyba że odrębne przepisy przewidują inną szczególną formę. Kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest zobowiązany niezwłocznie doręczyć umowę konsumentowi. Umowa powinna być sformułowana w sposób jednoznaczny i zrozumiały. Powyższe ma gwarantować

konsumentowi czytelną informację o treści stosunku prawnego, na który się zobowiązuje i jakie powstają po jego stronie prawa i obowiązki.

W ocenie Sądu co do zasady można przyjąć, że nie budziły wątpliwości twierdzenia powoda co do zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki.

Zauważyć jednak należy, iż w ocenie Sądu, niektóre roszczenia powódki budziły poważne wątpliwości. Dochodziła ona bowiem – oprócz spłaty kapitału pożyczki wraz z odsetkami również dodatkowych kosztów w postaci: prowizji 7771 zł. oraz 1100 zł. z tytułu „Twojego pakietu”. Wątpliwość Sądu wzbudziła wysokość dochodzonej w niniejszej sprawie należności z tytułu prowizji oraz z tytułu przyznania Twojego Pakietu.

Nie ulega wątpliwości, że powódka powoływała się na umowę pożyczki. Zgodnie z treścią art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki, której wartość przenosi pięćset złotych, powinna być stwierdzona pismem.

W myśl art. 3 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (t.j. Dz. U. z 2014 roku, poz. 1497 ze zm.) przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę o kredyt w wysokości nie większej niż 255.550 złotych albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż waluta polska, który kredytodawca w zakresie swojej działalności udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi, przy czym za umowę o kredyt konsumencki uważa się między innymi umowę pożyczki.

Przy umowie pożyczki, głównymi świadczeniami stron są: po stronie pożyczkodawcy udostępnienie określonych środków finansowych do korzystania na określony okres czasu, a ze strony pożyczkobiorcy, zwrot tych środków (tak zwany depozyt nieprawidłowy). Umowa pożyczki została przy tym ukształtowana w kodeksie cywilnym w taki sposób, że co do zasady może być zarówno umową odpłatną, jak i nieodpłatną. W przypadku zawarcia przez strony odpłatnej umowy pożyczki, wynagrodzenie pożyczkodawcy winno być wyraźnie określone w umowie. Zwyczajowo formę wynagrodzenia za korzystanie z cudzego kapitału stanowią odsetki, ewentualnie zapłata prowizji. Ustawodawca, aby przeciwdziałać ocenianemu negatywnie w świetle zasad współżycia społecznego zjawisku lichwy oraz aby

chronić interesy słabszych uczestników obrotu gospodarczego, jakimi zazwyczaj są konsumenci, wprowadził przy tym do kodeksu cywilnego instytucję odsetek maksymalnych, których wysokość winna stanowić podstawowe odniesienie do oceny ekwiwalentności wysokości wynagrodzenia pożyczkodawcy ustalonego w umowie. Stopa tych odsetek ustalana jest w odniesieniu do aktualnej stopy kredytu lombardowego Narodowego Banku Polskiego i odzwierciedla bieżący układ stosunków gospodarczych, „cenę” pieniądza w obrocie międzybankowym i poziom inflacji, zapewnia więc pożyczkodawcom godziwy zysk. Z drugiej strony jej wprowadzenie nie pozwala podmiotom uprzywilejowanym, jakim zwykle w obrocie z konsumentami znajdującymi się w trudnej sytuacji materialnej, niewykształconymi lub mającymi trudności intelektualne z rozeznaniem konsekwencji swojego działania, są pożyczkodawcy, na wykorzystywanie przymusowego położenia słabszej strony umowy. Odsetki, obok prowizji za udzielenie pożyczki, stanowią wynagrodzenie pożyczkodawcy za korzystanie przez kredytobiorcę z jego środków finansowych. Trzeba też podkreślić, że umowa pożyczki, sformułowana zgodnie z zasadami uczciwego i rzetelnego obrotu na rynku kapitałowym, powinna jasno określać, które opłaty i prowizje stanowią zysk pożyczkodawcy, a które są pobierane na pokrycie konkretnych kosztów ponoszonych przez niego w związku z zawartą umową i jej obsługą. Te ostatnie powinny zostać przy tym określone w wysokości rzeczywiście ponoszonej przez pożyczkodawcę tak, aby nie stanowiły

ukrytego źródła zysku. Ponadto z istotą pożyczki sprzeczne jest „przeniesienie” na rzecz biorącego pożyczkę sum pieniężnych, których w rzeczywistości nigdy on nie otrzymuje, a które automatycznie zostają zaliczone na poczet związanych z pożyczką kosztów i opłat lub umów dodatkowych. W wyniku tego pożyczkobiorca byłby bowiem zobowiązany do spłaty znacznego zobowiązania, nie otrzymując przy tym na własność żadnych środków pieniężnych. Taką konstrukcję umowy pożyczki należy więc uznać za sprzeczną z zasadą swobody umów wyrażoną w art. 353¹ k.c., zgodnie z którą strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Zgodnie bowiem z treścią art. 385¹ § 1 k.c. postanowienia umowy zawieranej z konsumentem, które nie zostały uzgodnione indywidualnie, nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne

świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie (§ 2). Nieuzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przyjętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (§ 3). Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje (§ 4). Przy czym pod pojęciem konsumenta kodeks cywilny w art. 22¹ k.c. wskazuje osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.

Obie wskazane w art. 385¹ § 1 k.c. formuły prawne służą ocenie tego, czy klauzule umowne przekraczają zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej w zakresie kształtowania praw i obowiązków stron konsumenckiego stosunku obligacyjnego twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta (porównaj: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. „rażące naruszenie interesów konsumenta” oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast „działanie wbrew dobrym obyczajom” w zakresie kształtowania treści stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku.

Abuzywne postanowienie umowne kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, która to sprzeczność rażąco narusza jego interesy. Istotą dobrych obyczajów jest szeroko rozumiany szacunek dla drugiego człowieka. W stosunkach z konsumentami powinien wyrażać się on informowaniem o wynikających z umowy uprawnieniach, niewykorzystywaniem uprzywilejowanej pozycji profesjonalisty przy zawieraniu umowy i jej realizacji, rzetelnym traktowaniu konsumenta jako równorzędnego partnera umowy. Za sprzeczne z dobrymi obyczajami można więc uznać działania zmierzające do niedoinformowania, dezorientacji, wywołania błędnego przekonania u konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Działania te potocznie określa się jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania

(porównaj: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 sierpnia 2011 roku VI ACa 262/11).

Przenosząc zatem powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy, w ocenie Sądu zasadność roszczenia budzi uzasadnione wątpliwości. Z analizy umowy pożyczki wynika, że stanowi ona szandarowy wzorzec, formularz wykorzystywany przez powódkę przy zawieraniu umów. Z wyjaśnień pozwanego wynika niewątpliwie, że nie miał on żadnego wpływu na treść wniosku. Podkreślić należy, że przedstawione przez pozwanego okoliczności związane z zawarciem umowy nie były kwestionowane przez stronę powodową, w związku z czym na mocy art. 230 k.p.c. należy uznać je za przyznane. Nadmienić należy, że powódka nie wskazywała co składa się na kwotę kosztów pozaodsetkowych tj prowizji i „Twój Pakiet”, nie wykazała także, że w jakikolwiek sposób pozwany był informowany o wysokości tych kosztów, co ma wpływ na ich wysokość, a przede wszystkim, że miał jakikolwiek wpływ na ustalone warunki umowy.

W ocenie Sądu roszczenie powódki należało w części oddalić, albowiem uwzględniając powołane na wstępie zważeń normy, należy uznać, że dodatkowe koszty pożyczki obejmujące prowizje i Twój Pakiet zostały określone na zawyżonym, niezajdującym żadnego uzasadnienia, poziomie. Stanowią one niedozwolone klauzule umowne, przede wszystkim z uwagi na ich wysokość. Zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie, opłaty te – jak powyżej wskazano – zostały ustalone w stałej zryczałtowanej wysokości, niezależnie od faktycznie poniesionych wydatków, przez co dochodzi do braku ekwiwalentności świadczeń stron umowy pożyczki i skutkuje bezpodstawnym wzbogaceniem się strony powodowej. Wprowadzenie przez powódkę opłat w wysokości wskazanej w umowie godziło w dobre i uczciwe praktyki kupieckie oraz w sposób rażąco naruszało interes pozwanego jako konsumenta. Jak powyżej wskazano do nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy uznać warunki umowy, które nie były indywidualnie negocjowane, jeżeli stają one w sprzeczności z wymogami dobrej wiary.

Zauważyć również należy, iż za niedozwolone klauzule umowne, w świetle art. 385¹ § 1 k.c., należy uznać takie postanowienie umowne, które pod postacią opłaty pobieranej formalnie na poczet pokrycia kosztów konkretnych czynności, w rzeczywistości stanowią dla pożyczkodawcy źródło dodatkowego zysku, ukryte przed konsumentem, pozwalające mu omijać przepisy dotyczące wysokości odsetek

maksymalnych oraz niedopuszczalności kary umownej za niespełnienie świadczenia pieniężnego (art. 483 § 1 k.c.).

Zaznaczyć należy, że prowizja stanowi ponad 86% kwoty udzielonej pożyczki i brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia w tym zakresie, albowiem powódka nie wskazała co składa się na jej wysokość. Ponadto brak jest uzasadnienia pobrania od pozwanego kwoty z tytułu opłaty za Twój Pakiet, który gwarantował pozwanemu m.in. możliwość skorzystania z odroczenia rat pożyczki lub ich obniżenia, albowiem przy zawieraniu umowy, przy składaniu wniosku pozwany w tym przedmiocie nie był w ogóle poinformowany, na czym polega możliwość skorzystania z tej usługi (por. twierdzenia pozwanego; protokół z dnia 29.07.2020, 00:04:10). W ocenie Sądu brak podstaw aby pozwany ponosił koszty związane z usługą, z której nie mógł skorzystać. Podkreślić należy, że powód nie informował powoda o możliwości skorzystania z Twojego Pakietu, nie powołał się na taką możliwość gdy pojawiły się trudności w opłaceniu rat. W ocenie Sądu od powoda, który działała jako profesjonalista i naliczał opłaty z tego tytułu, należy oczekiwać, że pouczy stronę, że przysługuje mu takie prawo. W niniejszej sprawie pozwany nie był poinformowany o takiej możliwości, natomiast gdy próbował zmniejszyć wysokość raty uzyskał decyzje odmowną. Nadmienić należy, że trzy pierwsze raty zapłacił w terminie. Okoliczność, że w sierpniu zapłacił dwie raty świadczy o dobrej woli pozwanego. Wprawdzie z umowy wynika, że w celu skorzystania z Twojego pakietu pożyczkobiorca nie może zalegać z płatnością żadnej z rat, jednakże nie można czynić pozwanemu zarzutu że wniosek złożył o zmniejszenie raty gdy już zalegał ze spłatą, jeżeli przy umowie nie był poinformowany na czym polega „Twój pakiet”. Biorąc pod uwagę treść umowy, która została sporządzona drobnym drukiem, usprawiedliwić można pozwanego, że nie przeczytał jej całej ze zrozumieniem. Od powoda jako profesjonalisty wymagać należy, że przy zawieraniu umowy pouczy pożyczkobiorcę, jakie ma prawa, co składa się na poszczególne elementy umowy, zwłaszcza te które finansowo obciążają konsumenta, który jest nieporadny.

Nadmienić należy, że z analizy zarówno wniosku jaki i umowy pożyczki wynika, że stanowi ona sztanarowy wzorzec, formularz wykorzystywany przez powódkę przy zawieraniu umów. Z wyjaśnień pozwanego wynika niewątpliwie, że nie miał on żadnego wpływu na treść wniosku (nie poinformowano go na czym polega Twój pakiet, przedłożono mu dużo dokumentów do podpisu). Podkreślić należy, że przedstawione przez pozwanego okoliczności związane z zawarciem umowy nie były

kwestionowane przez stronę powodową, w związku z czym na mocy art. 230 k.p.c. należy uznać je za przyznane. Podkreślić jednak należy, że powódka nie wykazała, że w jakikolwiek sposób pozwany był informowany o wysokości tych kosztów, co ma wpływ na ich wysokość, a przede wszystkim, że miał jakikolwiek wpływ na ustalone warunki umowy.

Wobec powyższego Sąd uznał, że roszczenie powoda w zakresie kwoty 7771 zł, (prowizja) jak i 1100 zł. (pakiet), budzą uzasadnione wątpliwości i nie mogą zostać uwzględnione. Dlatego też roszczenie w tym zakresie podlegają oddaleniu.

Biorąc pod uwagę kwoty jakie pozwany uiscił w toku procesu, uwzględniając fakt, że roszczenie co do ww. kwoty 7771 zł. dotyczące prowizji jak i do kwoty 1100 zł. z tytułu Twojego Pakietu są niezasadne, to tym samym w tym zakresie powództwo podlegało oddaleniu. W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda pozostał do spłaty kwotę 7373,68 zł.

Wskazać należy, że pozwany złożył wniosek o rozłożenie zaległego świadczenia na raty.

Zgodnie z treścią art. 320 k.p.c. w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Takie wypadki zachodzą, jeżeli ze względu na stan majątkowy, rodzinny, zdrowotny spełnienie świadczenia przez pozwanego niezwłoczne lub jednorazowe spełnienie zasądzonych świadczenia przez pozwanego byłoby niemożliwe lub bardzo utrudnione albo narażałoby jego lub jego bliskich na niepowetowane szkody (vide: A. Jakubecki, Komentarz do art. 320 Kodeksu postępowania cywilnego, Lex Omega). Rozłożenie zasądzonych świadczenia na raty ma jednak ten skutek, że wierzycielowi nie przysługują odsetki od ratalnych świadczeń za okres od daty wyroku do daty płatności poszczególnych rat (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego - zasada prawna z dnia 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSNC 1971, nr 4, poz. 61).

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu, zasądzone roszczenie na mocy art. 320 k.p.c. należało rozłożyć na raty, z uwagi na sytuację materialną i osobistą pozwanego. Niezastosowanie w tym wypadku przepisu art. 320 k.p.c. mogłoby narazić jego i jego rodzinę na niepowetowaną szkodę.

Zauważyć należy, że brak spłaty zobowiązania wynikającego z przedmiotowej umowy spowodowane było faktem trudnej sytuacji pozwanego M. S., który wraz z żoną musi opiekować się dwudziestoosmioletnim, chorym na schizofrenię

synem, który aktualnie nie otrzymuje żadnych świadczeń. W związku z chorobą syna znaczne środki finansowe rodzina pozwanego musi przeznaczyć na jego leczenie. Sytuacja rodzinna i majątkowa zmusiła go do zaciągnięcia pożyczki w celu finansowania m.in. choroby syna. Przyznał, że w celu uzyskania funduszy pozwany próbował uzyskać pożyczkę w banku, jednakże otrzymał decyzję odmowną. Pozwany M. S. pracuje, ma wynagrodzenie w wysokości 2.500 zł., żona pozwanego otrzymuje minimalne wynagrodzenie w wysokości 1900 zł. Z uwagi na sytuację związaną z pandemią wirusa Covid 19 pozwany otrzymuje o 20% mniej wynagrodzenia. Podkreślić należy, że pozwany w związku z pogorszeniem się sytuacji rodzinnej i finansowej starał się u powoda o zmniejszenie raty, jednakże nie wyraził on zgody. Próbował wynegocjować korzystnie warunki spłaty, jednak powód nie wyraził zgody, pomimo, że obciążał pozwanego tzw. „Twoim pakietem”.

Strona powodowa nie zakwestionowała twierdzeń pozwanej.

Pismem z dnia 8 lipca 2020 roku powód cofnął pozew w stosunku do pozwanego co do kwoty 1000 zł. i zrzekł się roszczenia.

Zgodnie z treścią art. 203 § 1 k.p.c. pozew może być cofnięty bez zezwolenia pozwanego aż do rozporządzenia rozprawy, a jeżeli z cofnięciem połączone jest zrzeczenie się roszczenia – aż do wydania wyroku. Natomiast w myśl art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew. Z uwagi na fakt, iż powód cofnął pozew co do kwoty 1000 zł. zrzekając się roszczenia względem pozwanego, stwierdzić należało skuteczność cofnięcia pozwu przez powoda. W związku z powyższym na mocy art. 355 § 1 i 2 k.p.c. należało orzec jak w pkt 2-ym wyroku.

Sąd odstąpił również od obciążenia pozwanego kosztami procesu.

Zgodnie z treścią art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten ustanawia zasadę słuszności, będącą odstępstwem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Jest rozwiązaniem szczególnym, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania

wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawia ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi (porów. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73, LEX nr 7366). Sąd bierze pod uwagę przesłanki związane z samym przebiegiem postępowania oraz dotyczące stanu majątkowego i sytuacji życiowej strony.

Sąd biorąc pod uwagę, że pozwany w trakcie rozprawy spłacał należną część roszczenia oraz uwzględniając jego stan rodzinny i majątkowy, a także charakter i okoliczności sprawy, odstąpił od obciążenia go kosztami procesu.